

Befolkningens studiedeltagande

Höstterminen 2011

UF0507

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
0.8	Gallringsföreskrifter	5
0.9	EU-reglering	5
0.10	Syfte och historik	5
0.11	Statistikanvändning	5
0.12	Uppläggning och genomförande	5
0.13	Internationell rapportering	5
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	6
1	Översikt	7
1.1	Observationsstorheter	7
1.2	Statistiska målstorheter	7
1.3	Utflöden: statistik och mikrodata	7
1.4	Dokumentation och metadata	9
2	Uppgiftsinsamling	10
2.1	Ram och ramförfarande	10
2.2	Urvalsförfarande	10
2.3	Mätinstrument	10
2.4	Insamlingsförfarande	10
2.5	Databeredning	11
3	Statistisk bearbetning och redovisning	15
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	15
3.2	Redovisningsförfaranden	15
4	Slutliga observationsregister	16
4.1	Produktionsversioner	16
4.2	Arkiveringsversioner	16
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	16

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Befolkningens utbildning

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Harald Theorin
Telefon: 019-17 69 37
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Harald Theorin
Telefon: 019-17 69 37
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) eftersom undersökningen bygger på sambearbetningar av redan befintliga register inom SCB, Myndigheten för

yrkeshögskolan, Centrala studiestödsnämnden (CSN) och
Arbetsförmedlingen.

De register inom SCB som ligger till grund för undersökningen är:

- *Registret över totalbefolkningen/Befolkningsstatistik* (BE0101)
- *Befolkningens utbildning* (UF0506)
- *Universitets- och högskoleregistret/ Doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå* (UF0204)
- *Universitets- och högskoleregistret/ Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå* (UF0205),
- *Komvux: elever, kursdeltagare och utbildningsresultat* (UF0106)
- *Folkhögskolan vår- och hösttermin* (UF0510)
- *Gymnasieskolan: elever per 15 oktober* (UF0103)
- *Grundskolan: elever per 15 oktober* (UF0104)
- *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik* (AM0207)

Med undantag för UF0506 finns uppgiftsskyldighet för dessa register men är relevant i ett tidigare skede än vid framställningen av statistiken för befolkningens studiedeltagande. Se vidare i respektive *Beskrivning av statistiken* (BaS), www.scb.se/XX9999 (där XX9999 byts ut till respektive kod, t.ex. BE0101).

I Myndigheten för yrkeshögskolans uppdrag ingår bland annat ”att till statistikansvariga myndigheter lämna de uppgifter som behövs för framställning av statistik om utbildningar inom yrkeshögskolan samt kvalificerad yrkesutbildning...” Enligt förordning (2009:130) om yrkeshögskolan är utbildningsanordnarna skyldiga att till Myndigheten för yrkeshögskolan lämna de uppgifter som myndigheten begär. Myndigheten får besluta att uppgifterna ska lämnas till någon annan.

I studiestödets informationssystem (STIS) överför CSN vissa uppgifter till SCB, bland annat om studerande med studiemedel för universitets- och högskoleregistret. Uppgiftsskyldighet för individer till CSN föreligger i den meningen att för att CSN ska kunna handlägga ärenden om studiestöd måste vissa personuppgifter lämnas.

SCB har en överenskommelse med Arbetsförmedlingen för leveranser av statistikuppgifter till SCB. Uppgifter som rör enskild individ registreras av Arbetsförmedlingen vid inskrivning och är en förutsättning för utbetalningar och ersättningar från t.ex. A-kassa och Försäkringskassan.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning. Registerutdrag lämnas på begäran.

0.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering föreligger.

0.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att beskriva deltagandet i utbildning inom det reguljära utbildningsväsendet för personer i åldrarna 16-74 år. Vidare beskrivs de studerandes arbetsmarknadsstatus, utbildningsnivå och förekomst av studiestöd.

Statistik över befolkningens studiedeltagande har framställts sedan 1993.

0.11 Statistikanvändning

Statistik över befolkningens deltagande i utbildning används bl.a. för att ge en bild av utbildningens fördelning i befolkningen efter ålder, kön och region. Den används också för beskrivning av de icke sysselsatta, som underlag för regional utbildningsplanering och för internationell rapportering.

0.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen är en registerstudie (ingående register framgår av punkt *A.6 Uppgiftsskyldighet*). Uppgifterna sammanställs från individuppgifter avseende studiedeltagande m.m. höstterminen varje år.

Studiedeltagande täcker studerande i grundskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, universitets- och högskoleutbildning, tekniskt basår, uppdragsutbildning vid universitet och högskola, kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning, arbetsmarknadsutbildning, folkhögskola samt övriga med studiemedel från CSN.

0.13 Internationell rapportering

Uppgifter från befolkningens studiedeltagande levereras till *UOE-enkäten* (Unesco, OECD, Eurostat), *Öresundsdatan* och *EU Urban Audit*. Ingen övrig internationell rapportering görs.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är i dagsläget inplanerade.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

Objekten är individer. Målpopulationen utgörs av samtliga personer i åldrarna 16-74 år som var folkbokförda i Sverige 2011-12-31. Som rampopulation används Registret över totalbefolkningen (RTB) avseende 2011-12-31.

1.2 Statistiska målstorheter

Typ av studiedeltagande: En utbildningsuppgift per person. Uppgiften prioriteras efter nivån på utbildningen i de fall en person deltar i flera utbildningar (se avsnitt 3.1 *Skattningar: antaganden och beräkningsformler*).

Typ av studiedeltagande täcker studerande i grundskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, universitets- och högskoleutbildning, tekniskt basår, kvalificerad yrkesutbildning/ yrkeshögskoleutbildning, arbetsmarknadsutbildning, folkhögskola samt övriga med studiemedel från CSN.

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Befolkning 16-64 år	Kön, ålder, utbildningsnivå, studiemedelsutnyttjande, boenderegion, studieregion, studieortens läge i förhållande till folkbokföringsorten	Typ av studiedeltagande	Antal
Befolkning 16-74 år	Kön, ålder, utbildningsnivå, förälders utbildningsnivå, nationell bakgrund, sysselsättning, yngsta barnets ålder	Typ av studiedeltagande	Antal

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Statistik

Statistik för läsår publiceras i form av fasta tabeller samt tabeller med valmöjligheter i *Statistikdatabasen* på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0507, se tabellförteckning nedan.

Fasta tabeller

Tabell: Studiedeltagande för befolkningen 16–64 år höstterminen 2002–2011. Fördelning på typ av studiedeltagande och kön.

Tabell: Studiedeltagande för befolkningen 16–64 år höstterminen 2011. Fördelning på typ av studiedeltagande, ålder och kön.

Tabell: Studiedeltagande för befolkningen höstterminen 2011. Fördelning på kön, typ av studiedeltagande och folkbokföringskommun.

Tabell: Studerande i gymnasieskolan och högskolestuderande på grundnivå och avancerad nivå i ålder 16-64 år höstterminen 2011. Fördelning efter kön, typ av studiedeltagande, folkbokföringskommun och studiependling över kommun- eller länsgräns.

Diagram: Studiedeltagande för befolkningen 16-64 år höstterminen 2011. Fördelning på typ av studiedeltagande, ålder och kön.

Statistikdatabasen

Befolkning 16-64 år efter kön, ålder, typ av studiedeltagande, utbildningsnivå och studiemedelsutnyttjande under höstterminen. År 1993-2011.

Befolkning 16-64 år efter boenderegion (riket, län, kommun), kön, ålder och typ av studiedeltagande under höstterminen. År 1993-2011.

Befolkning 16-74 år efter kön, ålder, typ av studiedeltagande under höstterminen, förälders utbildningsnivå och nationell bakgrund. År 1999-2011.

Befolkning 16-74 år efter kön, ålder, typ av studiedeltagande under höstterminen, utbildningsnivå, sysselsättning och yngsta barnets ålder. År 1999-2011.

Studerande 16-64 år efter studieregion (riket, län, kommun), kön, typ av studiedeltagande under höstterminen och studieortens läge i förhållande till folkbokföringsorten. År 1999-2011

Övrig statistik

Tabeller baserade på statistiken redovisas i Utbildningsstatistisk årsbok.

Statistik avsedd för regional planering kan beställas från statistikpaketet Regionala tabeller (tabell P1), via SCB:s webbplats.

Mikrodata

Forskare och myndigheter med särskild statistikverksamhet kan på uppdragsbasis och efter prövning få tillgång till aidentifierat material för egen bearbetning. Detaljerat innehåll i datamaterialet finns beskrivet i *MetaPlus*, se vidare avsnitt 4.1 *Produktionsversioner*.

1.4 Dokumentation och metadata

Statistiken är dokumenterad enligt SCB:s dokumentationssystem.

Framställningen av statistikregistret och statistiken beskrivs i innevarande dokument, *Dokumentation av statistiken (SCBDOK)*. Statistikens kvalitet beskrivs i *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0507.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Målpopulationen utgörs av samtliga personer i åldrarna 15-74 år som var folkbokförda i Sverige 2011-12-31. Som rampopulation används Registret över totalbefolkningen (RTB) avseende 2011-12-31.

2.2 Urvalsförfarande

Befolkningens studiedeltagande är en totalundersökning.

2.3 Mätinstrument

Statistiken över befolkningens studiedeltagande använder redan befintliga register som finns på SCB som mätinstrument, se avsnitt 2.4 *Insamlingsförfarande*. Dessa register bygger i sin tur på administrativa data från olika myndigheter, t.ex. Skatteverket, Universitetskanslersämbetet, Centrala studiestödsnämnden (CSN) och Arbetsförmedlingen.

2.4 Insamlingsförfarande

För att framställa statistik över befolkningens studiedeltagare hämtas uppgifter från befintliga register. För frågor rörande insamlingen i de ingående källregistren hänvisas till respektive producent. Se *Beskrivning av statistiken* (BaS) för källorna: www.scb.se/XX9999 (där XX9999 byts ut till respektive kod, t.ex. BE0101).

- *Registret över totalbefolkningen/Befolkningsstatistik* (BE0101)
- *Befolkningens utbildning* (UF0506)
- *Universitets- och högskoleregistret/ Doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå* (UF0204)
- *Universitets- och högskoleregistret/ Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå* (UF0205),
- *Komvux: elever, kursdeltagare och utbildningsresultat* (UF0106)
- *Folkhögskolan vår- och hösttermin* (UF0510)
- *Gymnasieskolan: elever per 15 oktober* (UF0103)
- *Grundskolan: elever per 15 oktober* (UF0104)
- *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik* (AM0207)

För uppgifter från Myndigheten för yrkeshögskolan, CSN och Arbetsförmedlingen, se respektive webbplats.

2.5 Databeredning

Grunden för befolkningens studiedeltagande är *Registret över personer i utbildning*. Registret byggs upp genom att uppgifter hämtas från källregistren till ett antal tabeller i en särskild databas. Uppbyggnaden sker i sex huvudsteg:

1. Populationsavgränsning inklusive demografiska variabler
2. Utbildningsvariabler från befolkningens utbildning
3. Studerandetabeller över enskilda utbildningar
4. Global studerandetabell
5. Arbetsmarknadsvariabler från RAMS
6. Slutlig sammanställning

Det mest omfattande steget är studerandetabellerna (punkt 3 ovan) som omfattar tio delsteg. Inför varje (del)steg görs en avstämning med ansvarig för respektive källregister att de ingående tabellerna är lagrade på samma plats, att namnet på källtabellen inte har förändrats och att de aktuella variablerna inte har genomgått någon förändring (namnbyten, definitioner etc.). I varje procedur görs en avstämning av antalet rader (personer). Om antalet avviker mycket från tidigare års resultat görs en kontroll mot den officiella statistiken som kan vara publicerad av t.ex. Skolverket, Högskoleverket eller SCB. I varje procedur kontrolleras även om det tillkommit nya värden i de variabler som hämtas.

Populationsavgränsning

Populationstabellen är en kopia av RTB den 31 december aktuellt år, fast med ett begränsat antal variabler. Personer som är yngre än 15 eller äldre än 74 selekteras bort från populationen. De variabler som tas från RTB bearbetas i allmänhet inte, utan behåller sina ursprungliga definitioner och värden. Ett undantag är dock variabeln "nationell bakgrund" som härleds från personens och dennes föräldrars födelseländer.

Nationell bakgrund

1. Född i Sverige, båda föräldrar födda i Sverige
2. Född i Sverige, en förälder född i Sverige
3. Född i Sverige, ingen förälder född i Sverige
4. Född i Sverige, ingen förälders födelse land känt
5. Född utomlands, minst en förälder född i Sverige
6. Född utomlands, ingen förälder född i Sverige

Från RTB:s familjetabell hämtas variablerna familjeställning, familjetyp och yngsta barnets ålder. Den sistnämnda grupperas till en ny variabel med kategorierna 0 - 3 år, 4 - 10 år, 11 - 17 år.

Utbildningsvariabler från befolkningens utbildning

Från Utbildningsregistret hämtas uppgift om högsta avslutade utbildning för personen och dennes föräldrar avseende vårterminen 2011. Några härledningar från de variablerna görs inte.

Studerandetabeller

Uppgifter om de olika utbildningsformerna hämtas in i den ordning de finns tillgängliga. Det kan variera något mellan åren.

1. Studiemedel
Från CSN hämtas variabler om utbetalat studiemedel (bidrag och lån). De personer som mottagit studiemedel aktuell termin klassificeras som "studerande". Om studiemedlen utbetalats för studier utomlands klassificeras personen i kategorin "Studiemedel för utlandsstudier". De som studerar i Sverige klassificeras i kategorin "Övriga med studiemedel". Från uppgifterna om utbetalda studiemedel härleds variabeln "studiemedelsutnyttjande", som anger om studiemedlet utbetalats som bidrag, lån eller en kombination av de båda.
2. Kommunal vuxenutbildning
Uppgiften hämtas från Skolverkets elevregister över studerande i Komvux. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i kategorin "Komvux". För personen hämtas variabeln "Skolkommun" som senare används för att skapa variabeln "Kommun för skola".
3. Gymnasieskola
Uppgiften hämtas från Skolverkets elevregister över studerande i gymnasieskola. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i kategorin "Gymnasieskola". För personen hämtas variabeln "Skolkommun" som senare används för att skapa variabeln "Kommun för skola".
4. Grundskola
Uppgiften hämtas från Skolverkets register över elever i grundskolan per den 15 oktober. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i kategorin "Grundskola". Även personer, som inte finns i registret men är, under 16 år klassificeras i denna kategori pga. att registret inte omfattar alla skolor. För personen som finns i registret hämtas variabeln "Skolkommun" som senare används för att skapa variabeln "Kommun för skola".
5. Högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå
Uppgiften hämtas från Universitets- och högskoleregistret, registrerade studerande. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i kategorin "Högskoleutbildning". För personen hämtas variabeln "Kursort" som senare används för att skapa variabeln "Kommun för skola". Den kursort där personen är registrerad på flest högskolepoäng prioriteras.
6. Tekniskt basår
Uppgiften hämtas från lärosätenas studiedokumentation, tekniskt basår. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i

kategorin ”Tekniskt basår på universitet/högskola”. För personen hämtas variabeln ”Kursort” som senare används för att skapa variabeln ”Kommun för skola”.

7. Högskoleutbildning på forskarnivå
Uppgiften hämtas från Universitets- och högskoleregistret, doktorander. Personer i registret som har minst 1 aktivitetsprocent aktuell termin klassificeras i kategorin ”Forskarutbildning”. Någon motsvarighet till ”Kursort” finns inte för forskarstuderande. Istället hämtas högskoleorten som anger var universitetet har sitt huvudsäte, till variabeln ”Kommun för skola”.
8. Folkhögskola
Uppgiften hämtas från registret Folkhögskolan vår- och höstterminen, deltagarstatistik. De personer som finns i registret aktuell termin klassificeras i kategorin ”Folkhögskola”. För personen hämtas variabeln ”Skolkommun” som senare används för att skapa variabeln ”Kommun för skola”.
9. Yrkeshögskoleutbildning / kvalificerad yrkesutbildning
Uppgiften hämtas från Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. De personer som finns i myndighetens administrativa data aktuell termin (halvår) klassificeras i kategorin ” Yrkeshögskoleutbildning / kvalificerad yrkesutbildning”. Ur samma data tas ”Kurskommun” som senare används för att skapa variabeln ”Kommun för skola”.
10. Arbetsmarknadsutbildning
Uppgiften hämtas från Arbetsförmedlingen. De personer som finns i myndighetens data över studerande aktuell termin (halvår) klassificeras i kategorin ”Arbetsmarknadsutbildning”. Någon motsvarighet till ”Skolkommun/Kursort” hämtas inte in. Istället används folkbokföringskommunen till variabeln ”Kommun för skola”.

Global studerandetabell

Det slutliga observationsregistret ska bara innehålla *en* uppgift om studiedeltagande per person. Huvudvariabeln ”Typ av studiedeltagande” skapas genom att prioritera uppgifterna från studerandetabellerna. Om personen bara finns i en tabell väljs denna uppgift, om personen finns i flera studerandetabeller väljs studerandeuppgiften enligt en förbestämd ordning, som i huvudsak bygger på nivån i utbildningen, enligt följande:

1. Högskoleutbildning på forskarnivå
2. Högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå
3. Studiemedel för utlandsstudier
4. Kvalificerad yrkesutbildning
5. Tekniskt basår på universitet/högskola
6. Uppdragsutbildning vid universitet/högskola

7. Komvux
8. Folkhögskola
9. Gymnasieskola
10. Grundskola
11. Övriga med studiemedel från CSN
12. Arbetsmarknadsutbildning

Variabeln "Kommun för skola" bildas genom att låta kommunkoden för kursorten/skolkommunen etc. följa med den prioriterade studieformen. Från "Kommun för skola" och "Folkbokföringskommun" härleds variabeln "Studieortens läge i förhållande till folkbokföringsorten", som innehåller information om studierna genomförs i hemkommunen, annan kommun i länet eller kommun i annat län.

Arbetsmarknadsvariabler från RAMS

Från *Sysselsättningsregistret* som ingår i *Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik* (RAMS) hämtas uppgifter om förvärvsarbete. Några härledningar från de variablerna görs inte.

Slutlig sammanställning

Det slutliga observationsregistret skapas genom att på populationstabellen matcha bakgrundsvariabler från RTB, Befolkningens utbildning, CSN och RAMS samt studerandevariabler från den globala studerandetabellen. Uppgifter från *studerandetabellerna* över enskilda utbildningar sparas inte i det slutliga observationsregistret.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

För statistiken över befolkningens studiedeltagande görs inga ytterligare antaganden än de som görs till färdigställandet av statistikregistret, se avsnitt 2.5 *Databeredning*. De beräkningar som görs efter att statistikregistret är färdigställt består endast av antalsberäkningar per variabel och redovisningsgrupp.

3.2 Redovisningsförfaranden

Huvudsakligt medium för spridning av statistiken är SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0507, i form av fasta tabeller och i *Statistikdatabasen* där det erbjuds möjligheter till egen utformning av tabellerna. Tabeller baserade på statistiken redovisas även i *Utbildningsstatistisk årsbok*.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Studiedeltagande
Registervariant	Studiedeltagande
Registerversion	Höstterminen 2011

Fortsatt dokumentation, av registrets detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata>. Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

Ej aktuellt ännu. Se avsnitt *0.8 Gallringsföreskrifter*.

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Produktionsomgången följde planeringen. Inga särskilda erfarenheter finns att notera.